

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
Берневек Тетяни Іванівни «Управління успіхом проектів поповнення флоту
на основі проактивних маркетингових досліджень», представленої на
здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю
05.13.22 – Управління проектами та програмами

На відгук подані дисертація, автореферат, копії друкованих наукових праць за темою дисертації.

Рукопис дисертації підготовлена українською мовою, обсяг основного тексту складає 193 сторінки, перелік використаних джерел 203 найменувань на 23 сторінках.

Автореферат представлений на 23 сторінках (без урахування анотацій), українською мовою, список публікацій здобувача за темою дисертації становить 14 найменувань.

1. Актуальність теми дисертації.

Проактивний підхід є сучасною концепцією, використовуваної в управлінні проектами і націленої на забезпечення успіху проекту. Проте, слід зазначити, що на сьогоднішній день практично відсутні моделі і методи реалізації проактивного підходу в процесах управління проектами. Крім того, концепція проактивного управління успіхом проектів вимагає свого прикладного розвитку, тобто формування з урахуванням специфіки тієї чи іншої предметної області.

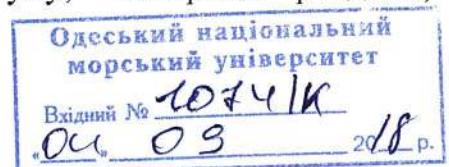
Судноплавство є сферою, де реалізація проектів здійснюється протягом значного періоду часу, що вимагає проактивного підходу на всіх етапах підготовки і реалізації рішень за відповідними проектами.

Проекти поповнення флоту є базовими для судноплавних компаній і компаній-перевізників. З урахуванням значного обсягу українського експорту, що транспортується морем, звернення до проблеми забезпечення успіху проектів поповнення флоту на базі проактивного підходу є актуальним як для теорії, так і практики.

Також актуальність теми підтверджується відповідністю її «Концепції розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковій період та до 2020 року» та використанням матеріалів дослідження при розробці наукових тем Одеського національного морського університету.

2. Загальна характеристика роботи.

Дисертаційна робота складається з вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Введення відповідає необхідній структурі і відображає в повній мірі всі необхідні характеристики дисертаційної роботи.

Перший розділ присвячений характеристиці і критичному аналізу сучасної теорії і практики реалізації проектів поповнення флоту.

Аналіз сучасного стану світового флоту, зміни його структури, а також ролі його в забезпеченні світової торгівлі, обґрунтував важливість і необхідність реалізації проектів поповнення флоту як на світовому рівні, так і, зокрема, для України.

Здобувачем ідентифіковано місце проектів поповнення флоту в системі досягнення стратегічних цілей судноплавних компаній, виявлені основні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, що зумовлюють необхідність поповнення флоту. Встановлено, що поповнення флоту може реалізовуватися через проект, програму, мультипроекта, портфель проектів. Визначено основні стратегічні цілі, які визначають актуальність проектів поповнення флоту для конкретної компанії.

Здобувач ретельно проаналізував сутність різних варіантів поповнення флоту і обґрунтував, що «проекти поповнення флоту» і «проекти придбання судів» не є тотожними поняттями. У роботі виконана ідентифікація основних відмінних ознак, в тому числі, представлені схеми формування потоків грошових коштів для зазначених проектів.

Слід зазначити ретельність проведення здобувачем аналізу літературних джерел і досліджень з даної проблематики. В роботі виконано послідовний аналіз: сучасних досліджень і тенденцій в управлінні проектами, в тому числі, проактивного підходу; досліджень прикладного характеру, пов'язаних з процесами управління проектами в судноплавній сфері. Обґрунтовано необхідність прикладного розширення проактивного підходу в управлінні проектами, а саме, його застосування для досягнення успіхів проектів поповнення флоту.

Здобувачем встановлено, що базою, для реалізації проактивного походу в судноплавстві є маркетингові дослідження, які є тим інструментом, який дозволить виявити приховані можливості ринку в перспективі, що є однією з основних задач концепції проактивного управління.

Другий розділ дисертаційного дослідження присвячений формуванню концептуальної моделі управління успіхом проектів поповнення флоту на основі проактивних маркетингових досліджень.

В роботі сформована класифікаційна схема проектів поповнення флоту, встановлено структуру і змістовна специфіка життєвих циклів різних видів проектів поповнення флоту. Охарактеризовані чинники, які впливають на тривалість експлуатаційної фази даних проектів. Встановлено склад учасників для основних видів проектів поповнення флоту, визначені основні

варіанти цінності даних проектів. Представлені результати сформували теоретичну базу щодо ідентифікації основних видів проектів поповнення флоту.

Розробки здобувача в рамках даного розділу об'єднують в собі декілька значущих результатів:

- встановлення та характеристика основних видів товарів проектів поповнення флоту - об'єктів проактивного маркетингу в управлінні проектами поповнення флоту;
- безпосередньо модель управління успіхом проектів поповнення флоту на базі проактивного маркетингу;
- структура і зміст проактивних маркетингових досліджень по етапах життєвого циклу проекту і процесам управління.

Представлені результати відображають суть пропонованого здобувачем підходу до управління проектами поповнення флоту на базі проактивного маркетингу і вносять значний вклад в розвиток теорії проактивного управління проектами.

Структура проактивних маркетингових досліджень і їх основні завдання відображають сутність проактивного підходу для забезпечення успіху проекту.

Вважаємо, що представлені здобувачем в рамках даного розділу результати мають властивість універсальності, що дозволяє їх адаптувати до проектів різної специфіки, змісту і предметної області.

Третій розділ дисертаційного дослідження присвячений розробці концепції та моделі проактивного формування параметрів проектів поповнення флоту на основі маркетингових досліджень.

Основна ідея, висунута здобувачем, полягає в тому, що об'єктні і тимчасові параметри проекту (що характеризують продукт і життєвий цикл) впливають на результати і успіх проекту, тому повинні встановлюватися в рамках єдиної моделі з урахуванням довгострокових прогнозів тенденцій різних видів ринків, пов'язаних з проектом. Дані тенденції виявляються в результаті відповідних маркетингових досліджень, що дає можливість формування аналітичних виразів залежно від об'єктних параметрів проекту.

Висловлена ідея знайшла своє відображення в концептуальній та математичній моделі в узагальненому вигляді без прив'язки до предметної області. Дані результати є універсальними і можуть бути використані в управлінні проектами різних категорій.

Далі здобувачем зазначені результати деталізує з урахуванням специфіки проектів поповнення флоту. В якості основних об'єктних параметрів розглядаються дедвейт і вік судна. Тимчасові параметри характеризують тривалості фаз життєвого циклу проектів поповнення флоту.

Вважаю, що розроблені здобувачем концептуальна і математична моделі проактивного формування параметрів проектів поповнення флоту на основі маркетингових досліджень є центральними результатами дисертації, формалізує прийняття рішень за змістом успішних проектів.

Відзначимо, що моделі розроблені для двох базових проектів поповнення флоту - будівництва судна і покупки судна - з урахуванням особливостей формування потоків грошових коштів, показника ефективності (NPV), що є відображенням специфіки тривалості і змісту етапів життєвого циклу.

Для ситуації, коли цінність проекту не є фінансовим показником, а пов'язана з досягненням інших стратегічних цілей, здобувачем розроблені два критерії для оптимізації зазначених параметрів проекту: показники досягнення мети (цілей). Такий підхід відповідає сучасним уявленням про категорії «цінність» проекту.

Четвертий розділ відображає результати експериментальних досліджень по розробленим моделям, що дозволило здобувачеві продемонструвати практичну реалізованість моделей, їх відповідність реальним процесам, що в сукупності дозволяє зробити висновок про достовірність одержуваних за ним результатів. Відзначимо, що експериментальні дослідження проведені на високому рівні, проілюстровані графічно, що дозволяє більш поглиблено проаналізувати результати реалізації моделей.

Висновки по роботі відповідають основним результатам.

Список літератури охоплює як класичні, так і сучасні вітчизняні та зарубіжні джерела. Значна кількість джерел - статті в періодичних виданнях, в тому числі, зарубіжних, що позитивно характеризує здобувача.

Додатки підтверджують впровадження результатів у виробничу діяльність судноплавних компаній і навчальний процес ОНМУ.

3. Оцінка обґрунтованості, достовірності і новизни наукових положень дисертації.

Результати дисертаційного дослідження обґрунтовуються коректним використанням сучасних принципів і положень системної методології, методів системного аналізу, математичної статистики, теорії ймовірностей, функціонального аналізу, дослідження операцій.

Отримані результати відповідають сучасним дослідженням з управління проектами, міжнародним стандартам з управління проектами. Коректне проведення і інтерпретація результатів експериментальних досліджень, використання спеціалізованих програмних продуктів для побудови

регресійних моделей та оптимізації також обґрунтовує достовірність наукових положень дисертації.

Результати дослідження пройшли успішну експериментальну перевірку в судноплавних компаніях, про що свідчать відповідні акти. Це також підтверджує достовірність отриманих результатів.

Наукова новизна результатів:

Вперше:

- розроблено концептуальну модель управління успіхом проектів поповнення флоту на основі проактивних маркетингових досліджень,
- а також встановлено зміст проактивних маркетингових досліджень і їх структуру по етапах життєвого циклу і галузі знань, що у сукупності розвиває теорію проактивного управління проектами з урахуванням галузевої специфіки управління проектами в суднопластві;

Отримали подальший розвиток:

- модель проактивного підходу до поповнення флоту, яка базується на сукупності основних факторів, що впливають на процеси досягнення успіху проекту, яка відрізняється від існуючих підходів повнотою охоплення об'єктних та часових параметрів;

- класифікація основних видів проектів поповнення флоту, визначення продуктів, специфіки життєвих циклів, цінності і складу учасників, що у повній мірі характеризує поповнення флоту як об'єкт управління проектами.

- концепція і модель проактивного формування параметрів проекту поповнення флоту та бази врахування ринкових тенденцій, яка забезпечує оптимізацію параметрів продукту проекту і життєвого циклу з урахуванням інтегрального впливу динаміки кон'юнктури ринків, пов'язаних з проектом;

Удосконалено:

- модель взаємозв'язку маркетингу проекту і маркетингу операційної діяльності судноплавних компаній, що забезпечує розподіл зон відповідальності проектної та операційної діяльності.

4. Теоретична цінність і практичне значення отриманих результатів

Результати дисертаційного дослідження розширюють і розвивають теоретичну базу проактивного управління проектами, а також теоретичну базу управління успіхом проектів поповнення флоту. Забезпечення досягнення успіху проекту базується на проактивних маркетингових дослідженнях. Результати дослідження призначені для управління проектами поповнення флоту, концепція та модель проактивного формування параметрів проектів поповнення флоту на основі маркетингових досліджень можуть використовуватися в управлінні проектами різних предметних областей.

Практична значимість роботи підтверджується актами впровадження в практичну діяльність і в навчальний процес.

5. Апробація результатів дисертаційного дослідження.

Результати дисертаційного дослідження прийшли достатню апробацію на наступних науково-практичних конференціях:

- XII Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Компетентнісне управління проектами розвитку в умовах нестабільного оточення», 22-23 травня, 2015 р, м. Київ,;
- PERSPECTIVE INNOVATIONS IN SCIENCE, EDUCATION, PRODUCTION AND TRANSPORT '2016 SWorld - 20-27 December 2016 року;
- IX Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Управління програмами та проектами в умовах глобальної фінансової кризи», 11-12 травня 2012, м. Київ;
- X Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема «Управління проектами та програмами в умовах глобальної світової економіки», 17-18 травня, 2013, м. Київ;
- Проблеми розвитку транспорту і логістики: збірник наукових праць за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції, Северодонецьк – Одеса, 26-28 квітня 2017 р, м. Одеса.
- XIII Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Проекти в умовах глобальних загроз, ризиків та викликів», 13-14 травня, 2016 р, м. Київ;
- IX Міжнародна науково-практична конференція «Інтегроване стратегічне управління, управління портфелями, програмами, проектами», 16-18 лютого, 2015 року, с.м.т. Славське;
- Міжнародна конференція за результатами виконання міжнародного проекту, 2016 р, Болгарія, м Варна.

6. Аналіз наукових публікацій і повнота відображень результатів дисертації в авторефераті.

За результатами дослідження здобувачем опубліковано 14 наукових робіт, з яких 5 статей у спеціалізованих наукових виданнях, 6 відображають результати апробації на конференціях, 3 публікації додатково відображають результати дослідження.

Всі основні результати дисертаційного дослідження в повній мірі знайшли своє відображення в публікаціях здобувача.

Автореферат дисертації відповідає структурі і змісту дисертації, основні результати представлені.

7. Дискусійні положення і зауваження по дисертаційному дослідженню.

1. В роботі не в повній мірі представлена аналітична інформація про успішність реалізованих проектів поповнення флоту і аналізу факторів, що забезпечили успіх цих проектів.
2. Аналіз значущості флоту для зовнішньоторговельної діяльності України представлений поверхнево (п.п.1.1), тоді як більша увага приділена світовому флоту і забезпечення їм світової торгівлі.
3. Подані претендентом варіанти цінності проектів поповнення флоту (стор.61) багато в чому збігаються зі стратегічними цілями, які передбачають поповнення флоту (стор.36). Таке перетин даних множин вимагає відповідного пояснення.
4. Здобувач використовує терміни «проактивний маркетинг» і «проактивні маркетингові дослідження» в якості синонімів, що варто було б повинні чином обґрунтувати в роботі, якщо таке використання правомірно.
5. Розподіл продуктів проектів поповнення флоту за рівнями в бізнес-портфелів компанії (стор.68) слід було б логічно пов'язати з варіантами реалізації поповнення - проект, програма, портфель які сформульовані у першому розділі.
6. У положеннях по концептуальній моделі (розд.2) управління успіхом проектів поповнення флоту на основі проактивних маркетингових досліджень не охарактеризовані інші джерела, що забезпечують успіх проекту, що створює враження про винятковість маркетингових досліджень для забезпечення успіху проекту.
7. Здобувач визначає дві категорії проектів з точки зору визначеності їх параметрів (стор.100). Було б доцільним в зв'язку з цим привести практичні дані про кількісний розподіл даних категорій проектів.
8. В якості основних параметрів проекту здобувач розглядає об'єктні і часові (розд.3). При цьому не представлена характеристика структури параметрів проекту і не обґрунтовується в належному ступені важливість саме цієї категорії параметрів для реалізації проактивного підходу.
9. В тексті роботи зустрічаються граматичні помилки.

8. Загальна оцінка дисертаційної роботи

9.

Викладені міркування дають підставу стверджувати, що дисертаційна робота Берневек Тетяни Іванівни є завершеною кваліфікаційною науковою роботою, в якій отримані нові науково-обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують конкретну науково-прикладну задачу.

Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності 05.13.22 - Управління проектами та програмами.

Дисертація оформлена відповідно до діючих норм і вимог.

Представлені зауваження і дискусійні положення не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Дисертаційна робота повністю відповідає пп. 9, 11, 12 «Порядку приєудження наукових ступенів и присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затверджених постановою Кабінету міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор - Берневек Тетяна Іванівна - заслуговує приєудження ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 - Управління проектами та програмами.

Офіційний опонент
професор кафедри управління проектами
КНУБА, д.т.н., професор

Буцусва П.С.

Підпис д.т.н., проф. І. [ім'я] [прізвище] відчую:
Вчений секретар Вченої ради КНУБА
к.т.н., доцент

Петренко О.С.